

BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS 2015 METŲ BIUDŽETO VYKDYMO IR TURTO NAUDOJIMO BEI KONSOLIDUOTŲJŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIŲ AUDITO ATASKAITA

2016 m. liepos 15 d. Nr. K14-4
Biržai

Auditas atliktas vykdant
Savivaldybės kontrolieriaus Žilvino Juočio
2016 m. sausio 7 d. pavedimą Nr. K7-1

Auditą atliko
Vyriausioji patarėja,
atliekanti Savivaldybės kontrolieriaus funkcijas Žaneta Eriksonienė
Auditas pradėtas 2016-02-22
Auditas baigtas 2016-07-15

Su audito ataskaita galima susipažinti
Biržų rajono savivaldybės interneto puslapyje adresu www.birzai.lt

TURINYS

IŽANGA.....	3
AUDITO APIMTIS IR METODAI	4
PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS.....	6
1. PASTEBĖJIMAI DĖL BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS 2015 M. BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINIO	6
1.1. Planiniai duomenys	6
1.2. Faktiniai duomenys	7
1.3. Biudžetinių įstaigų pajamos už prekes ir paslaugas	9
1.4. Nuomos mokesčio už valstybinę žemę administravimas	9
1.5. Išlaidos.....	10
1.6. Savivaldybės mokėtinos ir gautinos sumos	12
1.7. Savivaldybės skolinimosi limitų vertinimas.....	13
2. PASTEBĖJIMAI DĖL SAVIVALDYBĖS 2015 M. KONSOLIDUOTŲJŲ FINANSINIŲ..... ATASKAITŲ RINKINIO DUOMENŲ	14
2.1. Ataskaitų rinkinio parengimo ir pateikimo vertinimas	14
2.2. Ataskaitų rinkinio duomenų vertinimas.....	15
2.3. Ataskaitų rinkinio duomenų korektiškumo vertinimas.....	16
2.4. Dėl ilgalaikio turto apskaitos	16
2.4.1. Dėl kelių apskaitos	16
2.4.2. Dėl biologinio turto	18
2.4.3. Dėl finansinio turto.....	20
3. TURTO IR LĖŠŲ VALDYMO, NAUDOJIMO, DISPONAVIMO JAIS TEISĖTUMO VERTINIMAS	20
3.1. Dėl turto valdymo	20
3.2. Darbo užmokestis ir darbo santykiai	21
3.3. Dėl viešųjų pirkimų	22
4. VIDAUS KONTROLĖS SISTEMOS VERTINIMAS	23
5. AUDITO METU ĮVYKĘ POKYČIAI.....	24
REKOMENDACIJOS	24
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS.....	26

IŽANGA

Vykdydami Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 2 punkto ir 9 dalies 10 punkto, Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 37 straipsnio 3 dalies, Lietuvos Respublikos Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 30 straipsnio 1 dalies, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo nuostatas ir Kontrolės ir audito tarnybos (toliau – Tarnyba) 2015 metų veiklos planus, atlikome Biržų rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) finansinį (teisėtumo) auditą.

Audito tikslas – įvertinti:

- biudžeto vykdymo konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių 2015 metų duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę;
- konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių 2015 metų duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę;
- Savivaldybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą per 2015 metus ir pareikšti nepriklausomą nuomonę.

Audito subjektas – Biržų rajono savivaldybė.

Audituojamas laikotarpis – 2015 metai.

Auditą atliko Biržų rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos vyriausioji patarėja, atliekanti Savivaldybės kontrolieriaus funkcijas Žaneta Eriksonienė¹.

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas nustato, kad savivaldybės administracija, ne kitų jai priskirtų funkcijų, įstatymų nustatyta tvarka organizuoja savivaldybės biudžeto pajamų, išlaidų ir kitų piniginių išteklių buhalterinės apskaitos tvarkymą, organizuoja ir kontroliuoja savivaldybės turto valdymą ir naudojimą.

Audituojamu laikotarpiu Savivaldybės administracijos direktorius – Rimantas Pauža, Biudžeto skyriaus vedėja – Dalia Šarkūnienė.

Audito ataskaita pateikia tik audituotose srityse nustatytus faktus, o nepriklausoma nuomonė apie 2015 metų biudžeto lėšų teisėtumą pateikiama audito išvadoje.

Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu nustatyti dalykai. Nepriklausoma nuomonė dėl Savivaldybės 2015 metų Ataskaitų rinkinių duomenų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumo pareiškama audito išvados.

Audito ataskaita teikiama Savivaldybės tarybai, Savivaldybės merui ir Savivaldybės administracijos direktoriui.

¹ Savivaldybės kontrolieriaus 2016 m. sausio 7 d. pavedimas Nr. K7-1.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys, kuriame pateikiami savivaldybės biudžeto vykdymo duomenys (Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 2 straipsnio 17 dalis). Už savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio parengimą atsakingi viešojo sektoriaus subjektai šiuos rinkinius teikia savivaldybės administracijai (Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 32 straipsnio 1 dalis).

Audito metu vertinta:

Biržų rajono savivaldybės 2015 m. biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys:

- Biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo 2015 m. gruodžio 31 d. ataskaita,
- Savivaldybės biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2015 m. gruodžio 31 d. ataskaita,
- Biržų rajono savivaldybės 2015 m. biudžeto išlaidų įvykdymo ataskaita pagal asignavimų valdytojus ir programas,
- Biržų rajono savivaldybės 2015 m. biudžeto įvykdymo ataskaitos ir finansinės veiklos aiškinamasis raštas.

Biržų rajono savivaldybės 2015 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys:

- Finansinės būklės ataskaita pagal 2015 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- Veiklos rezultatų ataskaita pagal 2015 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- Piniginių srautų ataskaita pagal 2015 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- Grynojo turto pokyčių ataskaita pagal 2015 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas;
- Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto ataskaita.

Finansinis auditas atliktas atsižvelgiant į Valstybinio audito reikalavimus.

Auditas atliktas siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad Biržų rajono savivaldybės 2015 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų ir biudžeto vykdymo rinkiniuose, turto naudojimo ataskaitoje nėra reikšmingų iškraipymų ir savivaldybės biudžeto lėšos naudotos teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų vidaus kontrolės apribojimų ir fakto, kad nebuvo tikrinti visi (100 proc.) ūkiniai įvykiai ir sudaryti sandoriai, ūkinės operacijos.

Audito metu atlikta rizikos analizė (audito planavimo etapas), tarybos sprendimų, įsakymų, tvarkos aprašų, taisyklių ir kitų dokumentų peržiūra (kontrolės aplinkos tyrimo etapas) ir ūkinių operacijų, buhalterinių sąskaitų likučių išsamios ir analitinės audito procedūros (pagrindinių audito procedūrų etapas). Taip pat vertinta, kaip savivaldybės konsoliduotųjų subjektų grupė laikėsi įstatymų ir kitų teisės aktų.

2015 m. Savivaldybės biudžetas sudarytas programiniu principu, buvo finansuojamos 6 programos, kurioms metų pradžia buvo skirta 20663,0 tūkst. Eur metinių asignavimų išlaidų.

Atlikus Savivaldybės programų reikšmingumo lygio vertinimus, nuspręsta pagrindines audito procedūras atlikti Ugdymo kokybės ir mokymosi aplinkos užtikrinimo programos, Savivaldybės pagrindinių funkcijų programos ir Infrastruktūros objektų plėtros ir priežiūros programos. Atrankos kriterijus – kiekybinis arba kokybinis reikšmingumas.

Auditui taikyti du kiekybinio reikšmingumo lygiai:

- 1 proc. Savivaldybės metinių asignavimų (20663,0 tūkst. Eur), t.y. 206,63 tūkst. Eur. Ši suma yra didžiausia priimtina klaidų suma, kuri buvo naudota vertinant, ar *Savivaldybės 2015 metų biudžeto vykdymo konsoliduotųjų ataskaitų rinkinys* visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingas.

- 1 proc. turto pagal turto vertės likučius Savivaldybės konsoliduotos FBA (68978,3 tūkst. Eur), t.y. 689,78 tūkst. Eur. Ši suma yra didžiausia priimtina klaidų suma, kuri buvo naudota vertinant, ar *Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys*, kuriame yra nurodyti duomenys apie turtą ir įsipareigojimus, finansavimo sumas bei grynąjį turtą, visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingas.

Vertinant kiekvienos nustatytos klaidos reikšmingumą buvo priimtas darbinis reikšmingumas 75 % reikšmingos sumos.

Teisėtumo požiūriu buvo įvertintas Savivaldybės 2015 metų biudžeto sudarymas, tvirtinimas ir tikslinimas.

Pagrindinės audito procedūros Savivaldybės biudžeto pajamų dalyje atliktos remiantis Valstybinės mokesčių inspekcijos ir biudžetinių įstaigų pateiktais mokesčių į savivaldybės biudžetą ataskaitų duomenimis (formos Nr. S1, S2, S3, S4, S5, S6, S7) bei Savivaldybės išdo apskaitos registrų duomenimis. Buvo audituotos valstybinių ir vietinių rinkliavų biudžeto pajamos, Savivaldybės finansiniai įsipareigojimai.

Biudžeto asignavimų dalyje, pagal sudarytas audito programas, atliktos pagrindinės audito procedūros:

- darbo užmokesčio;
- turto srityje.

Atlikome konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio tarpusavio duomenų korektiškumo tikrinimą. Buvo atliktos analitinės audito procedūros finansinių ataskaitų finansinių rodiklių tarpusavio derinimo srityse.

Audito procedūros buvo atliktos Savivaldybės administracijoje, Savivaldybės išde, Vabalninko B. Sruogos gimnazijoje ir Biržų „Aušros“ pagrindinėje mokykloje.

Audito pavyzdžiai atrinkti vadovaujantis profesine patirtimi. Audito įrodymai gauti taikant šias audito procedūras: skaičiavimą, patikrinimą, paklausimą, analitines ir kitas procedūras.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. PASTEBĖJIMAI DĖL BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS 2015 M. BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINIO

Vietos savivaldos įstatyme² nustatyta, kad *Savivaldybės administracijos direktorius* Savivaldybės tarybos nustatyta tvarka administruoja savivaldybės biudžeto asignavimus ir kitus piniginius išteklius, organizuoja savivaldybės biudžeto vykdymą ir atsako už savivaldybės ūkinę ir finansinę veiklą, administruoja savivaldybės biudžetą.

1.1. Planiniai duomenys

1.1.1. Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 26 straipsnio 4 ir 5 dalyse nustatyta, kad savivaldybės biudžetas tvirtinamas savivaldybės tarybos sprendimu, kuriame nurodoma visa pajamų suma ir jų paskirstymas pagal pajamų rūšis, visa asignavimų suma ir jų paskirstymas biudžetinėms įstaigoms ar savivaldybės administracijos padaliniais programoms vykdyti. Biudžetas turi būti patvirtintas per du mėnesius nuo valstybės ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo.

2015 metais Biržų rajono savivaldybės biudžetas buvo paskirstytas 40 biudžeto asignavimų valdytojų (nuo 2015 metų rugsėjo 1 d., reorganizavus Biržų rajono Vabalninko lopšelių-darželių, biudžetinė įstaiga prijungta prie Vabalninko B. Sruogos gimnazijos³ – metų pabaigoje buvo 39 asignavimų valdytojai.

Biržų rajono savivaldybės 2015 m. biudžetas patvirtintas laiku ir pagal teisės aktuose nustatytus rodiklius – Biržų rajono savivaldybės tarybos 2015 m. vasario 19 d. sprendimas Nr. T-18 „Dėl Biržų rajono savivaldybės 2015 metų biudžeto“.

1.1.2. Pradinis patvirtintas Biržų rajono savivaldybės 2015 metų biudžetas – 20377,3 tūkst. Eur pajamų ir 20663,0 tūkst. Eur asignavimų. Savivaldybės biudžeto deficitą – 285,7 tūkst. Eur numatyta padengti skolintomis lėšomis. Savivaldybės nepanaudotos 2014 metų lėšos – 279,3 tūkst. Eur. 2015 metais Biržų rajono savivaldybės tarybos sprendimais biudžetas tikslintas septyniuose Tarybos posėdžiuose. Galutinis patikslintas 2015 metų biudžetas (Savivaldybės tarybos 2015 m. gruodžio 22 d. sprendimas Nr. T-281) 23005,4 tūkst. Eur pajamų ir 23284,6 tūkst. Eur asignavimų.

Biržų rajono savivaldybės strateginio planavimo organizavimo tvarkos aprašo⁴ 43 punkte nustatyta, kad atitinkamų metų Savivaldybės strateginio veiklos plano įgyvendinimo ataskaita rengiama kasmet, vadovaujantis Savivaldybės strateginio veiklos plano įgyvendinimo stebėsenos

² Vietos savivaldos įstatymo 29 straipsnio 8 dalies 5 punktas.

³ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2015 m. gegužės 28 d. sprendimas Nr. T-116.

⁴ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2015 m. rugpjūčio 27 d. sprendimas Nr. T-180 „Dėl strateginio planavimo Biržų rajono savivaldybėje organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

duomenimis ir Savivaldybės administracijos, seniūnijų ir biudžetinių įstaigų pateiktomis metinėmis veiklos ataskaitomis.

Pastebėjimas. Savivaldybės administracija nepateikė Savivaldybės tarybai susipažinti bei patvirtinti Savivaldybės 2015 metų veiklos strateginio plano įgyvendinimo metinės ataskaitos. Nenumatyti ataskaitų pateikimo terminai.

Strateginio planavimo dokumentų įgyvendinimo stebėseną yra atskiras veiklos valdymo etapas, kurio tikslas – rinkti ir analizuoti informaciją apie strateginio planavimo dokumentų įgyvendinimo rezultatus ir laiku priimti sprendimus dėl veiklos valdymo tobulinimo. Stebėseną apibūdžiama kaip nuolatinis ir sistemingas informacijos apie vertinimo kriterijų reikšmių pasiekimą rinkimas ir analizė siekiant pateikti informaciją apie tikslų pasiekimą einamuoju metu.

Savivaldybės strateginis veiklos planas tikslinamas vadovaujantis Savivaldybės strateginio veiklos plano įgyvendinimo stebėsenos ir savivaldybės biudžeto vykdymo duomenimis, siekiant užtikrinti, kad būtų pasiekta nustatytų tikslų ir įgyvendinti numatyti uždaviniai. Savivaldybės strateginis veiklos planas tikslinamas ne dažniau kaip kartą per ketvirtį⁵.

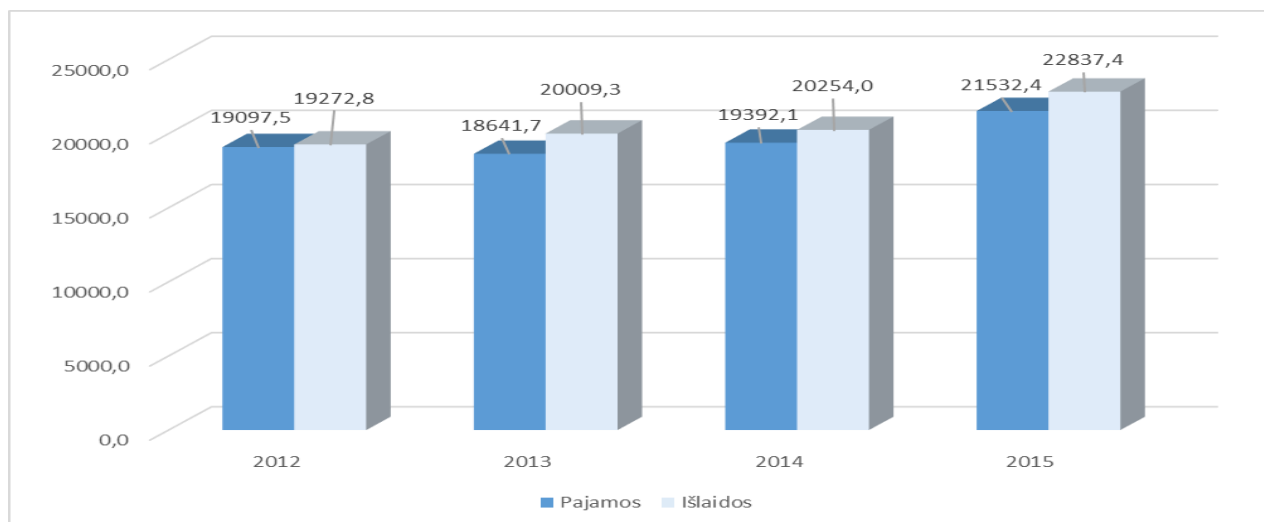
Pastebėjimas. 2015 metais biudžetas buvo tikslinamas septyniuose Biržų rajono savivaldybės tarybos posėdžiuose, tačiau Savivaldybės strateginis veiklos planas tikslintas nebuvo.

1.2. Faktiniai duomenys

Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinyje duomenys pateikiami vadovaujantis pinigų principu, t.y. išlaidos pripažįstamos tada, kada *išmokami pinigai*, o pajamos pripažįstamos tada, kada *gaunami pinigai*⁶.

Biržų rajono savivaldybės biudžeto pajamų ir išlaidų vykdymo dinamika, tūkst. Eur.

1 pav.

⁵ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2015 m. rugpjūčio 27 d. sprendimas Nr. T-180 39 p.

⁶ Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės įstatymo 14 straipsnis.

Savivaldybės patikslintas 2015 metų biudžeto pajamų planas (su skolintomis lėšomis) įvykdytas 101,1 %. Į biudžetą gauta 254,8 tūkst. Eur pajamų daugiau, nei patikslintas metinis biudžeto pajamų planas.

Pajamų daugiau negu planuota gauta pagal šias pajamų rūšis:

- vietinių rinkliavų planas įvykdytas 181,3 procentų, t.y. 5,5 tūkst. Eur daugiau nei buvo planuota,;
- paveldimo turto mokestis įvykdytas 209,9 proc. arba 4,3 tūkst. Eur gauta daugiau nei planuota;
- nuomos mokesčio už valstybinę žemę – 142,5 proc. arba 81,6 tūkst. Eur gauta daugiau nei planuota;
- pajamų iš baudų ir konfiskacijos – 1943,4 proc. arba 16,0 tūkst. Eur gauta daugiau nei planuota;
- valstybės rinkliavos 145,4 proc. arba 13,2 tūkst. Eur daugiau nei planuota.

Pajamų planas neįvykdytas pagal šias pajamų rūšis: prekių ir paslaugų mokesčių pajamų – 26,1 tūkst. Eur (95,1 proc.), mokestis už aplinkos teršimą 5,9 tūkst. Eur (82,8 proc.). Bankui nutraukus sutartį, palūkanos už depozitus nebemokamos, todėl Savivaldybės biudžeto pajamų surinkimas iš palūkanų už depozitus įvykdytas tik 57,1 proc.

Pajamų audito apimties apribojimai, nustatyti teisės aktų: dauguma patvirtintų Savivaldybės biudžeto pajamų surenkama per Valstybinę mokesčių inspekciją, kuri nepriklauso Savivaldybės kontroliuojamiems subjektams, todėl vadovavomės tik suvestiniais duomenimis.

Lyginant 2014-2015 metus, surenkamos savivaldybės biudžeto pajamos mažėja ir 2015 m. į biudžetą gauta 1586,5 tūkst. Eur mažiau nei 2014 m.

Savivaldybės biudžeto lėšų 2015 m. gruodžio 31 d. ataskaitos 1-sav. duomenimis likutis sudarė 703,9 tūkst. Eur (pagrindinės biudžeto sąskaitos likutis – 692,3 tūkst. Eur, Aplinkos apsaugos programos sąskaitoje lėšų likutis – 7,5 tūkst. Eur, Privatizavimo fondo sąskaitos likutį sudarė 1,8 tūkst. Eur, Sąskaitoje už parduotą žemę – 2,3 tūkst. Eur). Iš jų apyvartinių lėšų likutis – 555,8 tūkst. Eur ir 148,1 tūkst. Eur skolintų lėšų.

Pastebėjimas. Formos 1-sav. duomenimis, 2015 m. gruodžio 31 d. Savivaldybė turėjo 148,1 tūkst. Eur skolintų lėšų likutį. Savivaldybė moka palūkanas už paskolą nuo paimtos paskolos sumos. Todėl paskolos turi būti paimta tik tiek, kiek reikalinga projektams finansuoti.

Atkreipiame dėmesį, kad Savivaldybės Biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo ataskaitos 2015 m. gruodžio 31 d. duomenimis, paskolų įvykdymas viršija patikslintą ataskaitinio laikotarpio planą 35,3 tūkst. Eur.

Iš projekto „Biržų tradicinių amatų centro kūrimas“ 2015 m. gruodžio 29 d. pavedimu Nr. 1487 į Iždą grįžo 66,0 tūkst. Eur nepanaudotų paskolos lėšų.

Pastebėjimas. Iždo buhalterinėje apskaitoje ši suma įtraukta kaip grąžintos lėšos iš kompensuotų paskolos lėšų. Todėl formos 1 sav. (antros dalies) duomenys 17 ir 18 eilutėje parodyti netikslūs. Skolintų lėšų likutis 2015 m. gruodžio 31 d. turi būti 66,0 tūkst. Eur didesnis, apyvartinių lėšų likutis ta pačia suma mažesnis.

1.3. Biudžetinių įstaigų pajamos už prekes ir paslaugas

Biudžetinių įstaigų pajamos už prekes ir paslaugas (toliau tekste – veiklos pajamos) yra sudedamoji Savivaldybės biudžeto pajamų dalis, kuri 2015 metais sudarė 2,2 proc. visų biudžeto pajamų. Į Savivaldybės biudžetą pervesta 509,9 tūkst. Eur.

2015 metais Savivaldybės biudžete (su patikslinimais) patvirtinta 536,0 tūkst. Eur teikiamų paslaugų pajamų, gauta 509,9 tūkst. Eurų, t.y. 26,1 tūkst. Eur mažiau nei planuota, planas įvykdytas 95,1 proc. Teikiamų paslaugų pajamų planas 2015 metais buvo tikslintas penkis kartus.

Pastebėjimas. Kai kurios Savivaldybės biudžetinės įstaigos teikiamų paslaugų pajamų planą taip pat tikslino po kelis kartus, tačiau atskiros įstaigos pajamų nesurinko ir plano netikslino:

Savivaldybės administracija - 29,9 proc. arba 9982,86 Eur;

Turizmo centras - 35,52 proc. arba 10530,89 Eur;

Papilio seniūnija - 57 proc. arba 501 Eur;

Pabiržės seniūnija - 65,2 proc. arba 614 Eur;

Kaštonų pagrindinė mokykla 34,7 proc. arba 803 Eur;

Kratiškių pagrindinės mokyklos planas nepatikslintas ir viršytas 40,12 Eur.

1.4. Nuomos mokesčio už valstybinę žemę administravimas

Per 2015 metus Savivaldybė pateikė 3018 nuomos mokesčio už valstybinę žemę pirminių deklaracijų. Surinko šio mokesčio 273,6 tūkst. Eur.

Savivaldybės tarybos sprendimu⁷ nustatyti nuomos mokesčio už valstybinę žemę tarifai, bei lengvatos⁸ 2015 metams. Už pritaikytą lengvatą valstybinės žemės naudotojų ir nuomininkų, kuriems apskaičiuotas 2015 metų valstybinės žemės nuomos mokestis yra ne didesnis kaip 1,5 Eur, Savivaldybė negavo 133 Eur pajamų. Ši lengvata pritaikyta 271 naudotojams.

Bendroji nepriemoka 2015 m. sausio 1 d. sudarė 194,8 tūkst. Eur.

Pastebėjimas. Savivaldybė nevykdo žemės nuomos mokesčio beviltiškų skolų apskaitos, todėl Savivaldybės balanso duomenys neparodo tikrosios žemės nuomos mokesčio būklės.

Dar 2014 m. Kontrolės ir audito tarnyba ataskaitoje pažymėjo, kad Savivaldybės tarybos sprendimu patvirtinta nuomos mokesčio už valstybinę žemę ir valstybinio vidaus vandenų fondo vandens telkinius nustatymo ir mokėjimo tvarka⁹ nebeatitinka galiojančių teisės aktų.

Strateginio planavimo ir turto skyriaus nuostatų¹⁰ 7.20. p. nurodo, kad minėtas skyrius administruoja valstybinės žemės nuomos mokestį. Žemės nuomos mokesčio įplaukos ir grąžinimai

⁷ Biržų rajono savivaldybės tarybos sprendimas 2015-04-30 Nr. T-89 „Dėl 2015 m. valstybinės žemės nuomos mokesčio tarifo“.

⁸ Biržų rajono savivaldybės tarybos sprendimas 2015-08-27 Nr. T-182 „Dėl 2015 m. valstybinės žemės nuomos mokesčio lengvatų“.

⁹ Savivaldybės tarybos 2003 m. rugpjūčio 1 d. sprendimas Nr. T-168 „Dėl nuomos mokesčio už valstybinę žemę ir valstybinio vidaus vandenų fondo vandens telkinius nustatymo ir mokėjimo tvarkos“.

vykdomi Buhalterinės apskaitos skyriuje, o žemės nuomos mokesčio apskaita vykdoma Biudžeto skyriuje.

Atkreipiame dėmesį, kad Savivaldybė neturi nusistačiusi taisyklių, kuriose būtų nurodoma mokesčio apskaičiavimo, nuomos mokesčio už valstybinę žemę surinkimo, permokų grąžinimo, skolų išieškojimo, mokestinės nepriemokos pripažinimo beviltiška bei nepriemokų išieškojimo tvarka.

Pastebėjimas. Savivaldybė nepateikė sutarties su Nacionalinės žemės tarnyba prie ŽŪM (toliau – NŽT) dėl duomenų teikimo apie NŽT sudarytas valstybinės žemės nuomos sutartis¹¹.

1.5. Išlaidos

2015 m. Savivaldybės biudžeto patikslinti asignavimai 23284,6 tūkst. Eur pagal išlaidų ekonominę klasifikaciją patvirtinti 19286,9 tūkst. Eur išlaidoms apmokėti (82,8 proc. visų asignavimų) iš jų biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo užmokesčiui – 8817,1 tūkst. Eur (37,9 proc. visų asignavimų) ir turtui įsigyti – 7014,43 tūkst. Eur (17,2 proc. visų asignavimų).

Savivaldybės biudžeto išlaidos pagal ekonominę klasifikaciją, tūkst. Eur

1 lentelė

Eil. Nr.	Išlaidų pavadinimas	Patvirtinta 2015 m.	Įvykdyta 2015 m.	Įvykdymo struktūra procentais
1.	Darbo užmokestis ir socialinis draudimas	11566,1	11533,4	50,5
2.	Prekių ir paslaugų naudojimas	4456,2	4342,2	19,0
3.	Turto išlaidos	99,1	94,5	0,4
4.	Subsidijos	115,3	115,3	0,5
5.	Socialinės išmokos	2535,8	2505,4	11,0
6.	Kitos išlaidos	514,4	497,7	2,2
7.	Materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidos	2508,1	2259,3	9,9
8.	Finansinio turto įsigijimo išlaidos	0	0	0
9.	Išlaidos dėl finansinių įsipareigojimų vykdymo (paskolų grąžinimas)	1489,6	1489,6	6,5
	Iš viso išlaidų	23284,6	22837,4	100,0

Biudžeto asignavimų valdytojai informaciją apie panaudotus Savivaldybės biudžeto asignavimus pateikia finansų ministro nustatyta tvarka¹².

Pastebėjimas. Priimtų skolinių įsipareigojimų ir įvykdytų skolinių įsipareigojimų suma formoje 3-sav. duomenys neatitinka 1-sav. gautų paskolų (89 eil.) ir 2 sav. išlaidų dėl finansinių įsipareigojimo vykdymo (118 eil.) duomenų.

¹⁰ Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2015 m. gruodžio 29 d. įsakymas Nr. A-113 „Dėl strateginio planavimo ir turto valdymo skyriaus nuostatų patvirtinimo“ (pakeitimas 2016 m. sausio 29 d.).

¹¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. 1798 „Dėl nuomos mokesčio už valstybinę žemę“ 2 p. “ (su vėlesniais pakeitimais).

¹² Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. gruodžio 31 d. įsakymas Nr. 1K-465 „Dėl valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

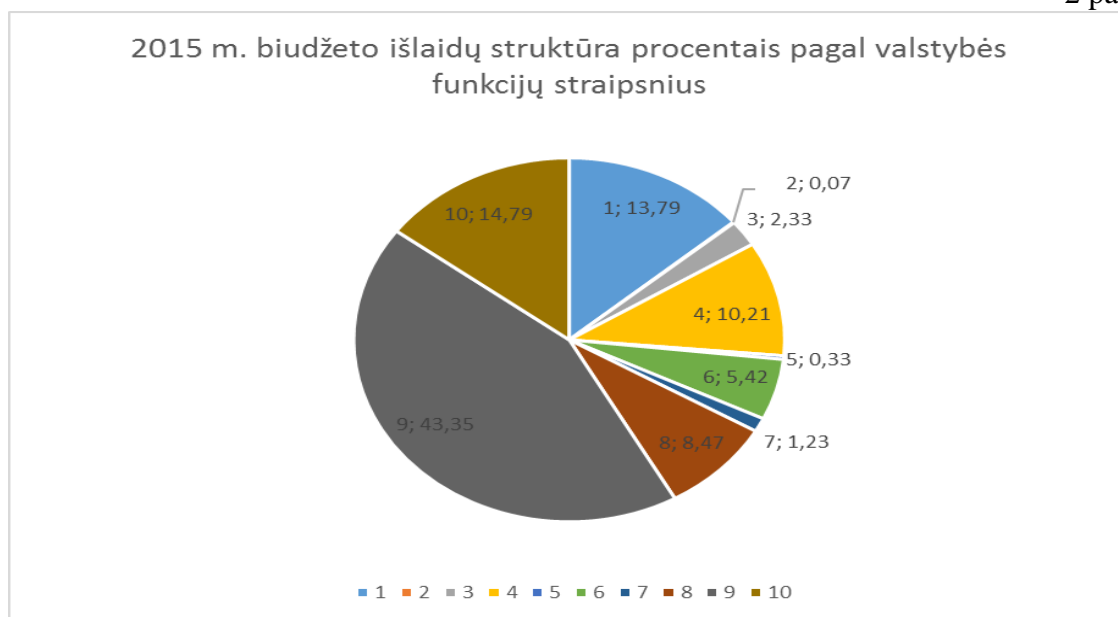
2015 metais, lyginant su 2014 metais, Savivaldybės biudžeto išlaidos padidėjo 2583,4 tūkst. Eur (12,8 proc.). Daugiausia padidėjo išlaidų ekonomikai – 1460,4 tūkst. Eur ir sveikatos apsaugai – 88,7 tūkst. Eur.

Savivaldybės biudžeto išlaidos pagal valstybės funkcijų klasifikaciją (tūkst. Eur)

2 lentelė

Eil. Nr.	Išlaidos pagal funkcinę klasifikaciją	Įvykdyta per 2014 m.	Patikslintas 2015 m. planas	Įvykdyta per 2015 m.	Plano įvykdymas		Skirtumas, lyginant 2015 m. su 2014 m.	
					Suma	Proc.	Suma	Proc.
1	Bendros valstybės paslaugos	2 069,6	3179,0	3149,1	-29,9	99,06	1 079,5	152,16
2.	Gynyba	14,6	16,0	16,0	0,00	100,00	1,4	109,63
3.	Viešojo tvarka ir visuomenės apsauga	500,2	532,5	532,5	0,00	100,00	32,3	106,45
4.	Ekonomika	870,6	2340,9	2330,9	-10,0	99,57	1 460,4	267,75
5.	Aplinkos apsauga	235,6	84,6	75,4	-9,2	89,09	-160,2	32,00
6.	Būstas ir komunalinis ūkis	1 009,9	1270,2	1237,5	-32,7	97,42	227,5	122,53
7.	Sveikatos apsauga	192,9	283,2	281,6	-1,6	99,44	88,7	145,99
8.	Poilsis, kultūra ir religija	2 161,9	2049,3	1934,9	-114,3	94,42	-226,9	89,50
9.	Švietimas	9 486,4	9925,5	9901,1	-24,4	99,75	414,7	104,37
10.	Socialinė apsauga	3 712,4	3603,4	3378,4	-225,1	93,75	-334,0	91,00
	IŠ VISO IŠLAIDŲ	20 254,1	23 284,6	22 837,4	-447,2	X	2 583,4	112,75

2 pav.

2015 m. biudžeto išlaidų struktūra procentais pagal valstybės funkcijų straipsnius:

1. Bendros valstybės paslaugos – 13,79 proc. nuo viso biudžeto;
2. Gynyba – 0,07 proc. nuo viso biudžeto;
3. Viešoji tvarka ir visuomenės apsauga – 2,33 proc. nuo viso biudžeto;
4. Ekonomika – 10,21 proc. nuo viso biudžeto;
5. Aplinkos apsauga – 0,33 proc. nuo viso biudžeto;
6. Būstas ir komunalinis ūkis – 5,42 proc. nuo viso biudžeto;
7. Sveikatos apsauga – 1,23 proc. nuo viso biudžeto;
8. Poilsis, kultūra ir religija – 8,47 proc. nuo viso biudžeto;
9. Švietimas – 43,35 proc. nuo viso biudžeto;
10. Socialinė apsauga – 14,79 proc. nuo viso biudžeto.

2015 metų Savivaldybės biudžeto asignavimai skirti 6-ioms programoms, numatytoms Tarybos patvirtintame Savivaldybės 2014-2016 metų strateginiame veiklos plane, vykdyti.

Informaciją apie patikslinto asignavimų plano vykdymą pagal programas.

3 lentelė

Prog- ramos Nr.	Programos pavadinimas	Patikslintas planas, tūkst. Eur	Patikslintas planas proc.	Vykdymas, tūkst. Eur	Vykdymas, proc.	Nukrypimas nuo plano
1	Ugdymo kokybės ir mokymosi aplinkos užtikrinimo programa	9 824,6	42,19	9 800,2	42,91	24,4
2	Socialinės paramos ir sveikatos apsaugos paslaugų kokybės ir prieinamumo gerinimo programa	3 651,8	15,68	3 436,1	15,05	215,8
3	Kultūros ir turizmo, sporto, jaunimo ir bendruomenių veiklos aktyvinimo programa	1 488,1	6,39	1 481,0	6,49	7,1
4	Savivaldybės pagrindinių funkcijų vykdymo programa	4 555,5	19,56	4 512,6	19,76	42,9
5	Aplinkos apsaugos, verslo rėmimo ir žemės ūkio plėtros programa	542,8	2,33	525,8	2,30	17,0
6	Infrastruktūros objektų plėtros ir priežiūros programa	3 221,8	13,84	3 081,7	13,49	140,0
Iš viso asignavimų:		23 284,6	100,00	22 837,4	100,00	447,2

1.6. Savivaldybės mokėtinės ir gautinos sumos

Kreditinės skolos per 2015 metus Savivaldybėje sumažėjo 422,8 tūkst. Eur. Savivaldybės tarybos 2015 m. rugpjūčio 27 d. sprendimu Nr. T-175 buvo padidintos biudžeto pajamos 363,6 tūkst. Eur. To paties sprendimo 2.1 punkte, padidinti asignavimai, skirti bendroms biudžeto reikmėms – savarankiškosioms savivaldybės funkcijoms finansuoti (išiskolinimams dengti ir išlaidoms finansuoti).

Tačiau darbo užmokesčio įsiskolinimas didėja. Per 2015 metus jis padidėjo 70,2 tūkst. Eur 22 asignavimų valdytojams. Biudžeto sandaros įstatymo nuostatomis asignavimų valdytojai privalo užtikrinti programų vykdymo ir paskirtų asignavimų naudojimo teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą ir rezultatyvumą.

Savivaldybės debetinė skola per 2015 metus padidėjo 6,0 tūkst. Eur. Reikšmingo debetinės skolos padidėjimo pas asignavimų valdytojus nėra. Debetinio įsiskolinimo likučiai Mokėtinų ir gautinų sumų 2015 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (forma Nr. 4) nurodyti teisingi ir atitinka savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojų pateiktų finansinių ataskaitų suminius duomenis, išskyrus:

Pastebėjimas. 2015 m. pradžioje lopšelis-darželis „Ažuoliukas“ neteisingai buvo nurodęs debitorinio įsiskolinimo sumą (79,42 Eur), buhalterinės apskaitos duomenimis, turėjo būti 2704,63 Eur.

Savivaldybės Mokėtinų ir gautinų sumų 2014 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (forma Nr. 4) ir Savivaldybės asignavimų valdytojų Mokėtinų ir gautinų sumų 2015 m. gruodžio 31 d. ataskaitose (forma Nr. 4) įsiskolinimų duomenys „likutis metų pradžiai“ kai kuriose įstaigose nesutampa (kreditorinio įsiskolinimo) 1 euro skirtumu, praėjusio laikotarpio pabaigos duomenimis, dėl lito perskaičiavimo į eurus. Nepaisant minėto neatitikimo, duomenys perkelti teisingai.

Ataskaitinio laikotarpio pradžioje Savivaldybės finansiniai įsipareigojimai bankams už suteiktas paskolas sudarė 4389,4 tūkst. Eur. 2015 m. Savivaldybė paėmė 1727,8 tūkst. Eur ilgalaikių paskolų investiciniams projektams finansuoti. Ilgalaikių paskolų per 2015 metus grąžinta 1489,6 tūkst. Eur ir ataskaitinio laikotarpio pabaigoje negrąžintų paskolų liko 4627,6 tūkst. Eur.

Išvada. Savivaldybės kreditinės skolos mažėja, vien per 2015 metus – 661,0 tūkst. Eur arba 40,7 proc. Tačiau kasmet auga įsiskolinimai už paskolas. 2015 metais ši skola padidėjo 238,2 tūkst. Eur arba 5,4 proc., tai reiškia, kad Savivaldybė daugiau skolinasi ir mažiau atiduoda paskolų. Paskolų augimą lemia tai, kad didėja investicinių projektų, finansuojamų iš ES struktūrinių fondų ir valstybės biudžeto lėšų, kur reikalingas ir dalinis Savivaldybės finansinis prisidėjimas.

1.7. Savivaldybės skolinimosi limitų vertinimas

Vadovaujantis Savivaldybių skolinimosi taisyklių¹³ 3 p. nuostata, 2015 metais Savivaldybės administracija, turėdama Savivaldybės kontrolieriaus išvadą¹⁴ ir patvirtintą Savivaldybės tarybos sprendimą¹⁵, nusprendė imti ilgalaikę paskolą iki 2600,0 tūkst. Eur 10 metų laikotarpiui: iš jų 1470,5 tūkst. Eur investiciniams projektams, ***bendrai finansuojamiems iš Europos sąjungos (toliau – ES) ir kitos tarptautinės finansinės paramos*** ir 1129,5 tūkst. Eur ankstesnei AB DNB

¹³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 26 d. nutarimas Nr. 345, 3 p. (su vėlesniais pakeitimais).

¹⁴ Savivaldybės kontrolieriaus 2015 m. rugsėjo 29 d. išvada Nr. K9-35.

¹⁵ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2015 m. rugsėjo 29 d. sprendimas Nr. T-224.

banko paskolai pagal 2013 m. birželio 30 d. Kreditavimo sutartį Nr. K-1300-2013-1152/SS-44 grąžinti (perfinansuoti). Administracijos direktorius 2015 m. lapkričio 4 d. įsakymu Nr. A-895 sudaryta komisija ilgalaikės paskolos ėmimo konkursui organizuoti ir vykdyti. Konkursą laimėjo AB Šiaulių bankas. Sutartis pasirašyta 2015 m. lapkričio 25 d. Paskola paimta laikantis visų Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytų Savivaldybėms skolinimosi limitų. Skolinimosi limitai neviršyti.

Pastebėjimas. Savivaldybės tarybos 2015 m. gruodžio 22 d. sprendimu Nr. T-280 skirta Savivaldybės projektui „Biržų rajono Skrebiškių gyvenvietės dalies drenažo sistemų bei vandens pralaidos rekonstravimas“ 2,7 tūkst. Eur iš 2015 m. paskolos lėšų. Šis projektas nėra finansuojamas Europos Sąjungos lėšomis. Lėšos šiam projektui panaudotos nebuvo.

2. PASTEBĖJIMAI DĖL SAVIVALDYBĖS 2015 M. KONSOLIDUOTŲJŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO DUOMENŲ

2.1. Ataskaitų rinkinio parengimo ir pateikimo vertinimas

Savivaldybės Ataskaitų rinkinys – savivaldybės biudžetinių įstaigų, savivaldybės išteklių fondų¹⁶ ir kitų Savivaldybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinys, parengtas kaip vieno viešojo sektoriaus subjekto finansinių ataskaitų rinkinys.

Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimą¹⁷ Savivaldybėje sudaromi II ir III konsolidavimo lygio Ataskaitų rinkiniai. Už II konsolidavimo lygio Ataskaitų rinkinio sudarymą atsakinga Savivaldybės administracija, už III konsolidavimo lygio – viešojo sektoriaus subjektų grupės įstaigos. Savivaldybės administracija atsakinga už patvirtinto Savivaldybės išteklių fondų ir Savivaldybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų grupės sąrašo pateikimą LR finansų ministerijai Nutarimu nustatyta tvarka. Visų konsolidavimo lygių konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkiniai rengiami naudojantis viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacine sistema¹⁸ VSAKIS.

Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu¹⁹ patvirtintas Savivaldybės išteklių fondų ir Savivaldybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų grupės 2015 m. sąrašas ir paskirti atsakingi asmenys už Ataskaitų rinkinio rengimo procesą VSAKIS. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka Sąrašas buvo pateiktas LR finansų ministerijai.

¹⁶ Savivaldybės išteklių fondai – Savivaldybės išdas, Privatizavimo fondas.

¹⁷ LRV 2011-02-02 nutarimas Nr. 118 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. liepos 16 d. nutarimo Nr. 73 „Dėl LR viešojo sektoriaus subjektų grupių konsoliduotoms ataskaitoms rengti sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo.

¹⁸ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-07-16 nutarimas Nr. 730 „Dėl Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus subjektų grupių finansinėms ataskaitoms konsoliduoti sudėties ir viešojo sektoriaus subjektų, atsakingų už konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių rengimą, nustatymo“, 2.7 p. (su vėlesniais pakeitimais).

¹⁹ Biržų rajono savivaldybės administracijos 2008 m. rugsėjo 30 d. įsakymas Nr. A-720 „Dėl Biržų rajono savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų grupių finansinėms ataskaitoms konsoliduoti sąrašo patvirtinimo“.

Savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų grupę sudaro 36 subjektų:

- 31 biudžetinė įstaiga;
- 3 viešosios įstaigos;
- Savivaldybės išdas;
- Privatizavimo fondas.

Viešojo sektoriaus subjektai (toliau – VSS), vadovaudamiesi Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo nuostatomis²⁰, buhalterinę apskaitą tvarko ir finansines ataskaitas sudaro pagal apskaitos standartus (toliau – VSAFAS).

Viešojo sektoriaus subjektų grupėje 2015 m. vidutinis darbuotojų skaičius buvo 1928, 2014 m. – 1668 darbuotojai. VšĮ Socialinių paslaugų centrui tapus VSS subjektu, vidutinis darbuotojų skaičius išaugo 93, tačiau vidutinio darbuotojų skaičiaus pokyčio vertinti negalime, nes šešių VSS subjektų duomenys apie darbuotojus 2014 m. buvo pateikti neteisingi.

Finansų ministro įsakymu²¹ patvirtintas 2015 metų konsolidavimo kalendorius, kuriuo remiantis buvo nustatyti Ataskaitų rinkinio sudarymo etapai ir tvirtinimo terminas – 2015 m. gegužės 27 d. Savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų grupės Ataskaitų rinkinio parengimas ir 2015 m. gegužės 31 d. tvirtinimas buvo vykdomas pagal finansų ministro patvirtintą grafiką.

Pastebėjimas. VSAKIS proceso stebėsenos duomenimis, 25-ių VSS subjektų finansinių ataskaitų rinkiniai, dėl finansinių ataskaitų rinkinių taisymo ir koregavimo, pateikti ir patvirtinti pavėluotai.

2.2. Ataskaitų rinkinio duomenų vertinimas

Savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų grupės turto vertė per 2015 m. padidėjo 4056,0 tūkst. Eur. Informacija apie Savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų grupės turta, finansavimo sumas, įsipareigojimus ir grynąjį turtą pateikta 4 lentelėje (tūkst. Eur).

4 lentelė

Eil. Nr.	Finansinės būklės ataskaitos straipsniai	2014-12-31	2015-12-31	Per metus padidėjo/sumažėjo
A	Ilgalaikis turtas	65202,9	68602,1	+3399,2
B	Biologinis turtas	116,4	116,4	0
C	Trumpalaikis turtas	3659,0	4315,9	+656,9
D	Finansavimo sumos	27602,0	30755,9	+3153,9
E	Įsipareigojimai	8199,9	7310,1	-889,8
F	Grynasis turtas	33176,3	34968,3	+1792,0

Savivaldybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų grupės ilgalaikio turto balansinė vertė per 2015 metus padidėjo 3399,2 tūkst. Eur, grynojo turto (perviršis) padidėjo 1792,0 tūkst. Eur, įsipareigojimai sumažėjo 889,8 tūkst. Eur.

²⁰ Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 19 straipsnio 2 dalis.

²¹ LR finansų ministro 2015 m. gruodžio 30 d. įsakymas Nr. 1K-390 „Dėl 2015 metų konsolidavimo kalendoriaus patvirtinimo“.

Pastebėjimas. Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos veiklos rezultatų ataskaitos duomenų neatitiktis Didžiosios knygos duomenims: sunaudotų ir parduotų atsargų savikaina 3,3 tūkst. Eur, kitos veiklos sąnaudos 3,7 tūkst. Eur., finansinės ir investicinės veiklos rezultatas 0,4 tūkst. Eur.

2.3. Ataskaitų rinkinio duomenų korektiškumo vertinimas

Suvedus duomenis į VSAKIS, Savivaldybės Ataskaitų rinkinio pildytojas, padarė 8 koreguojančius rankinius įrašus, kurie yra užregistruoti „Rankinių įrašų registre“²². Kiekvienas įrašas pagrįstas konsolidavimo įrašo pažyma.

Audito metu buvo analizuojami VSAKIS programos paruošti dokumentai: tarpusavio suderinimo pažymos (K-TSP-B-KK), konsolidavimo įrašų registras (K-PKA-D-KK), konsolidavimo kontrolės bendroji ataskaita (K-KBA-B-KK-M), bendra konsoliduotųjų ataskaitų korektiškumo tikrinimo ataskaita (K-KKK-A-KKA), tarpinės finansinės eilutės, naudojamos eliminavime (K-KSP-K-KK-M).

Ataskaitų rinkinio rengimo procese skirtumų dėl subjektų finansinių ataskaitų duomenų įvedimo į VSAKIS nepastebėta. Ataskaitų rinkinio duomenys yra korektiški.

2.4. Dėl ilgalaikio turto apskaitos

2.4.1. Dėl kelių apskaitos

Savivaldybės keliai ir gatvės yra registruojami Ilgalaikio materialaus Infrastruktūros ir kitų statinių turto grupėje. Šios grupės likutinė vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje sudarė 31149,5 tūkst. Eur, iš jų vietinės reikšmės kelių ir gatvių, įregistruotų apskaitoje už 2822,2 tūkst. Eur.

Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos įgyvendina Kelių priežiūros ir plėtros programą, pagal kurią dalis programos lėšų kasmet paskirstoma savivaldybėms. Programos lėšos (tikslinės paskirties valstybės biudžeto lėšos) gali būti skiriamos ir naudojamos tik teisėtai savivaldybių valdomiems vietinės reikšmės keliams (gatvėms) finansuoti. Lietuvos Respublikos kelių įstatymas²³ įpareigoja patvirtinti savivaldybių vietinės reikšmės kelių sąrašus, kurie periodiškai turi būti atnaujinami.

Biržų rajono tarybos 2009 m. balandžio 28 d. sprendimu Nr. T-114 „Dėl Biržų rajono savivaldybės teritorijos vietinės reikšmės viešųjų kelių tinklo išdėstymo schemos patvirtinimo“ patvirtinta Biržų rajono savivaldybės teritorijos vietinės reikšmės viešųjų kelių tinklo schema (specialusis planas). Specialiojo plano aiškinamojo rašto lentelėse pateikti duomenys apie Biržų rajono savivaldybės viešuosius kelius.

Pastebėjimas. Pagal Biržų rajono savivaldybės teritorijos vietinės reikšmės viešųjų kelių tinklo schemos aiškinamąjį raštą, Biržų rajono savivaldybė turi 505 kelius iš kurių teisiškai įregistruotas

²² Forma K-PKA-D-KK 2016 m. gegužės 30 d.

²³ Lietuvos Respublikos kelių įstatymo 6 straipsnio 4 dalis.

tik kelias Rinkušiai-Astravas ir Vabalninko miesto aplinkkelis.

Biržų rajono savivaldybės tarybos sprendimu²⁴ pritarta Biržų rajono savivaldybės teritorijos vietinės reikšmės viešųjų kelių tinklo išdėstymo schemos keitimui.

Viešųjų kelių palyginimas pagal tarybos patvirtintą 2009 m. balandžio 8 d. schemą su buhalterinės apskaitos duomenimis pateiktas 5 lentelėje.

5 lentelė

Įstaigos pavadinimas (seniūnijos)	Viešieji keliai		
	Pagal 2009-04-28 tarybos sprendimu T-114 patvirtintą schemą	2015-12-31 buhalterinės apskaitos duomenimis	Skirtumas
Nemunėlio Radviliškio seniūnija	50	5	45
Pabiržės seniūnija	50	16	34
Pačeriaukštės seniūnija	47	3	44
Papilio seniūnija	70	4	66
Parovėjos seniūnija	94	3	91
Širvėnos seniūnija	111	4	107
Vabalninko seniūnija	83	6	77
Savivaldybės administracija	-	256*	256
Iš viso	505	297	

*iš jų, 253 užregistruota vienoje balansinėje sąskaitoje

Pastebėjimas. Savivaldybės tarybos patvirtintu sprendimu Viešųjų kelių schemos sąrašas nesutampa su buhalterinės apskaitos duomenimis.

2016 m. kovo 24 d. Biržų rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-68, patvirtintas Biržų miesto vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašas, kuriame Biržų miesto teritorijoje yra 202 gatvės. Savivaldybės vietinės reikšmės kelių apskaita nėra tiksli: apskaitoma atskiromis atkarpomis, atlikus tų atkarpų kapitalinį remontą (rekonstrukciją).

Pastebėjimas. Nėra patvirtinto Vabalninko miesto gatvių sąrašo.

Pagal sąrašą į balansines sąskaitas neįtrauktos Ajerų, Alyvų, Alksnyno, Ateities, Ažuolyno, Eglyno, Gluosnių, Kareiviškių, Klevų, Kooperatininkų, Lakštingalų, Lankų, Lelijų, P. Lembergo, Liepalotų, Lietaus, P. Ločerio, Maumedžių, Medelyno, S. Nėries, Obelių, Pabiržės, Palaukių, Paparčių, Parko, Paupio, Perkūno, Pievų, Pilies, Pušų, Ramunių, Rudėnų, Ruoliškio, Saulės, Saulėtekio, Šilų, Širvėnos, Sparnų, Tiekimo, Tylos, Tiškevičių. Kai kurios gatvės (Malūno, Vilniaus, Žemaitės, Žemoji, Veterinarijos, Kilučių, V. Kudirkos, Sąjungos, Taikos, Laisvės) buhalterinėje apskaitoje įtrauktos po du kartus.

Pastebėjimas. Duomenys, pateikti pagal Tarybos patvirtintą gatvių sąrašą, su buhalterinės apskaitos duomenimis nesutampa.

²⁴ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2015 m. lapkričio 26 d. sprendimas Nr. T-263 „Dėl Biržų rajono savivaldybės teritorijos vietinės viešųjų kelių tinklo išdėstymo schemos keitimo“.

Nustatyta atvejų, kad tie patys keliai užregistruoti skirtingose apskaitos kortelėse.

Pavyzdžiui. Biržų rajono keliai (iš viso 253) į apskaitą užregistruoti vienoje apskaitos kortelėje, inventorinis Nr. 01302254A. (iš jų, kelias Daumėnai-Gulbinų ež.-Gulbinai, kelio ilgis 2,1 km). Pabiržės seniūnijos apskaitoje įtrauktas Kelias Gulbinai-Daumėnai, inv. Nr. 1401300037, kelio ilgis 2,1 km.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu dėl minimalios ilgalaikio materialiojo turto vertės nustatymo ir ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) minimalių ir maksimalių ekonominių normatyvų viešojo sektoriaus subjektams sąrašo patvirtinimo²⁵, Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu²⁶ patvirtintas ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laikas Biržų rajono savivaldybės administracijoje, iš jų:

6 lentelė

6.	Infrastruktūros ir kiti statiniai	
6.1.	Infrastruktūros statiniai	
6.1.1.	Betoniniai, gelžbetoniniai, akmenys	60
6.1.2.	Metaliniai	35
6.1.3.	Mediniai	18
6.2.	Kiti statiniai	
6.2.1.	Drenažo sistemos, pralaidos, grioviai	70
6.2.2.	Kiti statiniai	15

Pastebėjimas. Nesilaikant aukščiau nurodytų teisės aktų, Buhalterinės apskaitos duomenimis, Infrastruktūros ir kitų statinių turto grupei priskiriamas skirtingas tarnavimo laikas:

Janonio asfaltuota gatvė – 60 metų,
Kalpoko gatvės asfalto dangos remontas – 20 metų.

Dėl aukščiau išvardintų pastebėjimų, negalime patvirtinti vietinės reikšmės kelių ir gatvių, įregistruotų apskaitoje, likučio teisingumo.

2.4.2. Dėl biologinio turto

Viena iš savivaldybių savarankiškosios funkcijų – kraštovaizdžio, nekilnojamųjų kultūros vertybių ir savivaldybės įsteigtų saugomų teritorijų tvarkymas ir apsauga, savivaldybės teritorijoje esančių želdynų, želdinių apsauga, tvarkymas ir kūrimas, inventorizacijos, apskaitos,

²⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. birželio 10 d. nutarimas Nr. 564 „Dėl minimalios ilgalaikio materialiojo turto vertės nustatymo ir ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) minimalių ir maksimalių ekonominių normatyvų viešojo sektoriaus subjektams sąrašo patvirtinimo“ (nauja redakcija 2013 m. gruodžio 4 d. Nr. 1158).

²⁶ Biržų rajono savivaldybės direktoriaus 2010 m. kovo 31 d. įsakymas Nr. A-214 „Dėl ilgalaikio turto naudingo tarnavimo laiko nustatymo“.

atskirųjų želdynų žemės sklypų kadastrinių matavimų ir įrašymo į Nekilnojamojo turto registrą organizavimas ir stebėseną²⁷.

Biržų rajono savivaldybės tarybos sprendimu²⁸ patvirtintas Neprivatizuotų parkų ir skverų sąrašas, pagal kurį Biržų mieste yra 9 parkai, 4 skverai ir 6 kitos neprivatizuotos teritorijos, Biržų rajone – 22, kurias tvarko ir prižiūri Biržų rajono savivaldybė.

Želdynų ir želdinių inventorizavimo taisyklės²⁹ numato, kad Želdynų ir želdinių inventorizavimas savivaldybės lygiu atliekamas kas dešimt metų. Biržų rajono savivaldybės tarybos sprendimu³⁰ patvirtintas Biržų rajono savivaldybės parkuose ir skveruose esančių želdinių tvarkymo projektas, kurį parengė Lietuvos žemės ūkio universitetas 2008-2009 metais. Jame sudarytas parkų ir skverų sąrašas, kuriame nustatyta, kad Biržų mieste yra 11 parkų ir 5 skverai, Biržų rajone – 19 parkų, skverų, aikščių ir maudyklų.

Pastebėjimas. Biržų rajono savivaldybės tarybos 1998 m. balandžio 10 d. sprendimu Nr. 34 „Dėl paplūdimių (pliažų), parkų ir skverų (papildymas 1999 m. gegužės 18 d. Nr. 26, pakeitimas 2008 m. birželio 30 d. Nr. T-171) ir Biržų rajono savivaldybės tarybos 2010 m. balandžio 29 d. sprendimu Nr. T-111 „Dėl Biržų rajono savivaldybės parkuose ir skveruose esančių želdinių tvarkymo projekto patvirtinimo“ patvirtinti Biržų miesto ir rajono parkų ir skverų sąrašai nesutampa.

VĮ Registrų centro duomenimis, Savivaldybės administracija yra įteisinusi tik A. Dauguviečio parko žemės sklypus su vandens telkiniais ir saugotinais želdiniais (medžiais ir krūmais), augančiais ne miškų ūkio paskirties žemėje. Šio parko želdiniai į buhalterinę apskaitą neįtraukti, nesilaikant Savivaldybės Biologinio ir mineralinių išteklių apskaitos tvarkos bei 16-ojo VSAFAS nuostatų³¹, kuriame nustatyta, kad biologinis turtas rodomas simboliu vieno euro verte, jei įstaiga neturi nustatytų taisyklių ar metodų arba įsigijimo ar pasigaminimo savikaina lygi nuliui, arba negalima jos patikimai nustatyti³². Savivaldybės administracijos Buhalterinės apskaitos skyriaus 2015 m. gruodžio 31 d. duomenimis, Savivaldybė turėjo biologinio turto už 116,4 tūkst. Eur, iš kurių Biržų miesto seniūnijoje Kultūros vertybių registro duomenimis, Savivaldybės teritorijoje yra Astravo dvaro sodybos parkas kaip nekilnojamas kultūros paveldas, atitinkantis Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo³³ nuostatas.

²⁷ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 26 dalis.

²⁸ Biržų rajono savivaldybės tarybos 1998 m. balandžio 10 d. sprendimas Nr. 34 „Dėl paplūdimių (pliažų), parkų ir skverų (papildymas 1999 m. gegužės 18 d. Nr. 26, pakeitimas 2008 m. birželio 30 d. Nr. T-171).

²⁹ Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. sausio 8 d. įsakymo Nr. D1-5 „Dėl želdynų ir želdinių inventorizavimo ir apskaitos taisyklių patvirtinimo“ 3 dalis.

³⁰ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2010 m. balandžio 29 d. sprendimas Nr. T-111 „Dėl Biržų rajono savivaldybės parkuose ir skveruose esančių želdinių tvarkymo projekto patvirtinimo“.

³¹ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. liepos 10 d. įsakymas Nr. 1K-233 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 16-ojo standarto patvirtinimo“ 11 punktas.

³² Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2013 m. gruodžio 18 d. įsakymas Nr. A-932 „Dėl Biržų rajono savivaldybės administracijos biologinio turto ir mineralinių išteklių, finansinio turto, išankstinių apmokėjimų ir gautinų sumų apskaitos tvarką aprašų patvirtinimo“.

³³ Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo įstatymo 3 straipsnio, 3 dalis.

Pastebėjimas. Dalis parkų ir skverų želdinių neįteisinti, o buhalterinėje apskaitoje neregistruoti. Savivaldybės vykdoma želdynų ir želdinių apsauga, priežiūra ir apskaita neatitinka nustatytų Želdynų įstatymo nuostatų³⁴.

2.4.3. Dėl finansinio turto

Į Biržų rajono savivaldybės administracijos finansinės būklės ataskaitą įtrauktas finansinis turtas, kurį sudaro nuosavas kapitalas 6 uždaryjū akcinių bendrovių, vienos viešosios įstaigos ir vienos savivaldybės įmonės, kuriose savivaldybei priklauso pateikta 7 lentelėje (tūkst. Eur).

7 lentelė

Kontroliuojamos viešosios įstaigos, priskiriamos prie VSS	Savivaldybės valdomų akcijų (dalininko įnašų) dalis (procentais)	Investicijų dydis nominaliaja verte
Valstybės ir savivaldybių įmonės		
SĮ Biržų agrolaboratorija	100	25,7
Kontroliuojamos akcinės ir uždarnosios akcinės bendrovės		
UAB Biržų autobusų parkas	100	138,4
UAB Biržų šilumos tinklai	100	2410,7
UAB Biržų vandenys	93	7300,1
UAB Biržų butų ūkis	40	12,1
UAB Biržų komunalinis ūkis	34,09	35,3
Asocijuotieji subjektai		
UAB Panevėžio regiono atliekų tvarkymo centras	11,79	40,4
VšĮ Tatulos programa	2,94	0,03

Į konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį įtraukiami neaudituotų uždaryjū akcinių bendrovių ataskaitų duomenys, nes pagal konsolidavimo kalendorių į VSAKIS duomenis pateikiami anksčiau. Informacija apie asocijuotus ir kontroliuojamus subjektus į Savivaldybės apskaitą įtraukiama kas ketvirtį.

Investicijų į kontroliuojamus ne viešojo sektoriaus subjektus įsigijimo savikaina ir jų vertės pasikeitimas didžiosios knygos duomenimis sudaro atitinkamai 8080,1 tūkst. Eur ir -1882,7 tūkst. Eur.

Šie ir kiti pastebėjimai dėl ilgalaikio turto Savivaldybės administracijai Kontrolės ir audito tarnybos pateikti 2016 m. birželio 2 d. raštu Nr. K4-59.

3. TURTO IR LĖŠŲ VALDYMO, NAUDOJIMO, DISPONAVIMO JAIS TEISĖTUMO VERTINIMAS

3.1. Dėl turto valdymo

2015 metais Biržų rajono savivaldybės tarybos sprendimu³⁵, pasibaigus Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos pastato I etapo kapitalinio remonto projektui, mokyklai perduotas

³⁴ Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo 10 straipsnis.

Savivaldybės ilgalaikis turtas patikėjimo teise valdyti, naudoti ir disponuoti. Mokyklos pastato vertė padidėjo 550,2 tūkst. Eur (iš jų finansuota 402,0 tūkst. Eur iš ES, 41,6 tūkst. iš Savivaldybės kompensuotų paskolos, 104,6 tūkst. Eur iš Savivaldybės paskolos ir 2,0 tūkst. Eur iš savivaldybės biudžeto lėšų).

Igyvendinus projektą dėl patalpų modernizavimo, lopšelio-darželio „Genys“ turto (pastato), perduoto Biržų rajono tarybos sprendimu³⁶, vertė padidėjo 536,6 tūkst. Eur.

Tačiau, po pastato esminio pagerinimo, nebuvo įvertintas turto naudingo tarnavimo laikas kaip nurodoma 12-ojo VSAFAS 60 punkte, <...> turto naudingo tarnavimo laikas ir likvidacinė vertė turi būti peržiūrimi ir, jei reikia, patikslinami kiekvienų finansinių metų pabaigoje, atsižvelgiant į pasikeitusias vidaus ir išorės aplinkybes.

Pastebėjimas. Atlikus didelės vertės kapitalinio remonto ir renovacijų darbus, neperžiūrimas ir netikslinamas pastatų naudingo tarnavimo laikas.

Biržų „Aušros“ pagrindinės mokykla (toliau – Mokykla) valdo patikėjimo teise perduotą Savivaldybės turtą už 7751,3 tūkst. Eur, iš jų negyvenamųjų pastatų buhalterinėje apskaitoje įtraukti: bendrabutis 3 aukštų (inv. Nr. 12022010001), mokyklos pastatas (inv. Nr. 12022010005) ir mokyklos pastatas (inv. Nr. 1202201056).

Pastebėjimas. Mokyklos buhalterinėje apskaitoje užregistruotas ilgalaikis turtas neatitinka VĮ Registro centro duomenų.

Mokykloje patikrinimo metu rasta turto (19 suolų, 5 komplektus metalinių spintelių, stalas, kompiuteris), kuris neturi inventorinių numerių ir nėra įtrauktas į apskaitą. Tai naudojamas už moksleivių tėvų pinigų nupirktas turtas, tačiau šiam turtui nėra sudaryto asmeninių daiktų, naudojamų mokykloje, sąrašas.

Pastebėjimas. Moksleivių tėvų lėšomis nupirktas ir dovanotas turtas Mokyklai turi būti suformintas ir įtrauktas į buhalterinę apskaitą, pagal 12-ojo VSAFAS 22 punktą arba sudarytas asmeninių daiktų sąrašas.

3.2. Darbo užmokestis ir darbo santykiai

Biržų r. Vabalninko B. Sruogos gimnazijoje (toliau – Gimnazija) 2015 m. gruodžio 31 d. iš Savivaldybės biudžeto lėšų numatytų asignavimų neužimti 5,25 etato: iš jų 1,25 valytojos, 0,5 kiemsargio, 0,25 vairuotojo, 0,5 santechniko, 0,5 elektriko, 1 operatoriaus, 0,25 mokytojo padėjėjo, 0,25 sekretoriaus, 0,5 darbininko ir 0,25 elektrotechniko etato. Mokinio krepšelio lėšų – 0,1 priešmokyklinio ugdymo grupės auklėtojo etato asignavimų.

Pastebėjimas. Etatai Gimnazijoje naudojami neefektyviai, yra rizika, kad asignavimai, planuojami

³⁵ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2015 m. gruodžio 22 d. sprendimas Nr. T-290.

³⁶ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2015 m. vasario 19 d. sprendimas Nr. T-24.

darbo užmokesčiui, buvo galimai padidinti.

Nuo 2015 m. rugsėjo 1 d. švietimo įstaigų vadovams siūloma nebeturėti pamokų ir dirbti tik administracinį darbą, o jų pamokas paskirstyti mokytojų darbo krūviams didinti³⁷. Toks pakeitimas numatytas Švietimo įstaigų darbuotojų ir kitų įstaigų pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos apraše (toliau – Aprašas).³⁸

Sprendimui panaikinti prievolę švietimo įstaigų vadovams dirbti 5 kontaktines valandas, jas panaudojant mokytojų krūviams didinti, pritarė ir švietimo profesinės sąjungos.

Savivaldybių administracijų direktoriams ir ŠMM pavaldžioms įstaigoms, atsižvelgiant į Aprašo pakeitimo tikslus, pedagogines valandas rekomenduojama su mokyklų vadovais nesudaryti papildomo darbo sutarties dėl mokytojo pareigų, išskyrus atvejus, jei mokykloje trūksta kvalifikuotų specialistų, suderinus su darbuotojų atstovais, savivaldybės mokykloje (biudžetinėje įstaigoje) su steigėju, o viešose įstaigose su visuotiniu dalininkų susirinkimu.

Pavyzdžiui. Biržų rajono savivaldybės taryba įgaliojo³⁹ Savivaldybės administracijos direktorių su Biržų „Aušros“ vidurinės mokyklos direktore sudaryti darbo sutartį. Biržų „Aušros“ vidurinės mokyklos direktoriaus pavaduotoja ugdymui, atliekanti direktoriaus funkcijas, skiria⁴⁰ direktorę dirbti mokytoja metodininke, vadovaujantis Biržų „Aušros“ vidurinės mokyklos nuostatomis,⁴¹ sudarant papildomą darbo sutartį.

Pastebėjimas. Teismų praktika aiškina Darbo kodekso 114 ir 119 straipsnių taikymą⁴², teigiant, kad dėl papildomo darbo (pareigų), nauja darbo sutartis nesudaroma.

3.3. Dėl viešųjų pirkimų

Biržų r. Vabalninko B. Sruogos gimnazijos supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklės patvirtintos direktoriaus 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. V1-41.

Pastebėjimas. Gimnazija 2015 m. rugsėjo 1 d. sudarė elektros energijos tiekimo sutartį su UAB „Elektrum Lietuva“ neatlikus viešųjų pirkimų procedūrų.

³⁷ LR Švietimo ir mokslo ministerijos 2015 m. birželio 18 d. raštas Nr. SR-2790 „Dėl švietimo įstaigų darbuotojų ir kitų įstaigų pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos aprašo pakeitimų“.

³⁸ LR Švietimo ir mokslo ministro 2013 m. gruodžio 19 d. įsakymas Nr. V-1254 „Dėl švietimo įstaigų darbuotojų ir kitų įstaigų pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

³⁹ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2015 m. balandžio 9 d. sprendimas Nr. T-61 „Dėl Biržų „Aušros“ vidurinės mokyklos direktoriaus skyrimo“.

⁴⁰ Biržų „Aušros“ vidurinės mokyklos direktoriaus 2015 m. rugpjūčio 27 d. įsakymas Nr. P-78.

⁴¹ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2009 m. gegužės 29 d. sprendimo Nr. T-147 „Dėl Biržų „Aušros“ vidurinės mokyklos nuostatų“ 63.19 ir 63.20 punktais.

⁴² Lietuvos Aukščiausiojo teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2012 m. kovo 29 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-130/2012.

4. VIDAUS KONTROLĖS SISTEMOS VERTINIMAS

Biudžeto sandaros įstatymo 7 straipsnis nustato, kad asignavimų valdytojai yra atsakingi už buhalterinės apskaitos organizavimą ir finansinės atskaitomybės rengimą bei pateikimą pagal įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus.

Savivaldybės administracija, siekdama sumažinti darbo sąnaudas, klaidų rizikas ir sukurti bendrą apskaitos sistemą, įsigijo ir nuo 2013 m. biudžetinėms įstaigoms įdiegė bendrą buhalterinės apskaitos programą „Labbis“. Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu⁴³ asignavimų valdytojams nurodyta paraiškas paskirtiems asignavimams gauti, teikti per informacinę „Labbis“ programą. Tačiau ne visos biudžetinės įstaigos finansų apskaitos valdymo informacinę sistemą visiškai naudoja ir dirba arba apskaita vedama tik pagal atskiras apskaitos sritis. Yra įstaigų, kurios apskaitą veda apskaitos knygose ir registruose.

Pastebėjimas. Buhalterinės apskaitos tvarkymas ne buhalterinės apskaitos programa didina klaidų ir neteisingų duomenų finansinių ataskaitų rinkiniuose pateikimo riziką.

Siekiant užtikrinti patikimą finansų valdymą ir apskaitą, Savivaldybės administracija privalo laikytis Biržų rajono savivaldybės administracijos finansų kontrolės taisyklių,⁴⁴ kurios reglamentuoja finansų kontrolės organizavimą viešajame juridiniame asmenyje ir valstybės tarnautojų arba darbuotojų, atliekančių finansų kontrolę, pareigas ir atsakomybę.

Pastebėjimas. Biržų rajono savivaldybės administracijos finansų kontrolės taisyklės nebeatitinka galiojančių teisės aktų ir yra keistinos.

Audituotose švietimo įstaigose nustatyta, kad buhalteriai papildomai dirba kasininkais (kasininkais-sąskaitininkais), nesilaikoma Lietuvos Respublikos finansų ministro patvirtintų Minimalių finansų kontrolės taisyklių reikalavimų⁴⁵, kuriuose nurodyta, kad turi būti užtikrintas tinkamas pareigų atskyrimas.

Pastebėjimas. Vienas viešojo juridinio asmens valstybės tarnautojas arba darbuotojas negali tuo pačiu metu būti atsakingas už ūkinės operacijos arba sprendimo dėl valstybės arba savivaldybių turto panaudojimo arba įsipareigojimų tretiesiems asmenims tvirtinimą, vykdymą ir apskaitą.

Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos ir Biržų r. Vabalninko B. Sruogos gimnazijoje rekomendacijos pateiktos ataskaitose K14-3 ir K14-2.

⁴³ Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2013 m. balandžio 30 d. įsakymas Nr. A-322 „Dėl paraiškų teikimo paskirtiems asignavimams gauti“.

⁴⁴ Biržų rajono savivaldybės direktoriaus 2003 m. spalio 31 d. įsakymas Nr. A-482 „Dėl Biržų rajono savivaldybės administracijos finansų kontrolės taisyklių patvirtinimo“.

⁴⁵ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003 m. gegužės 8 d. įsakymo Nr. 1K-123 „Dėl minimalių finansų kontrolės reikalavimų patvirtinimo“ (pakeitimas 2005 m. lapkričio 29 d. Nr. 1K-362).

5. AUDITO METU ĮVYKĘ POKYČIAI

Biržų rajono savivaldybės tarybos 2016 m. kovo 24 d. sprendimu Nr. T-68 patvirtintas Biržų miesto vietinės reikšmės kelių (gatvių sąrašas).

Biržų rajono savivaldybės tarybos 2015 m. lapkričio 26 d. sprendimu Nr. T-263 įpareigotas Savivaldybės administracijos direktorius organizuoti vietinės reikšmės viešųjų kelių tinklo išdėstymo planavimo dokumentų rengimo procedūras.

Parengti savivaldybės direktoriaus įsakymai dėl žemės sklypų, reikalingų parkams kurti, formuoti ir pertvarkyti (Vabalninko miesto parkui, Astravo dvaro parkui, žemės sklypo, reikalingo parkui greta Reformatų g. ir J. Bielinio g.).

Pagal nustatytą pastebėjimą (18 psl.) pagal 2016 m. kovo 31 d. būklę perskaičiuotas kelių tarnavimo laikas.

REKOMENDACIJOS

1. Teikti Savivaldybės tarybai išklausti bei patvirtinti Savivaldybės veiklos strateginio plano įgyvendinimo metines ataskaitas, numatyti ataskaitų pateikimo terminus (pastebėjimas 7 psl.).
2. Teikti Biržų rajono savivaldybės tarybai tikslinti Savivaldybės strateginį veiklos planą (pastebėjimas 7 psl.).
3. Užtikrinti ekonomišką paskolų naudojimą (paskolų išimti tik tiek, kiek reikalinga projektams finansuoti (pastebėjimas 8 psl.) ir rengiamų ataskaitų dėl skolinių įsipareigojimų teisingumą (pastebėjimas 10 psl.).
4. Užtikrinti, kad Savivaldybės biudžetinės įstaigos teikiamų paslaugų pajamų planą tikslintų pagal tiesiogines įplaukas (pastebėjimas 9 psl.).
5. Vesti žemės nuomos mokesčio beviltiškų skolų apskaitą (pastebėjimas 9 psl.).
6. Savivaldybės paskolas planuoti ir naudoti, tik Tarybos sprendimu patvirtintiems projektams vykdyti (pastebėjimas 14 psl.).
7. Vykdyti VSS subjektų stebėseną dėl laiku duomenų pateikimo į VSAKIS (pastebėjimas 15 psl.).
8. Sutvarkyti kelių ir gatvių apskaitą teisės aktų nustatyta tvarka (pastebėjimai 18 psl.).
9. Parengti Vabalninko miesto gatvių sąrašą. Spręsti klausimą dėl kelių teisinės registracijos (pastebėjimai 17 psl.).
10. Suderinti ir patikslinti Biržų miesto ir rajono parkų ir skverų sąrašus, patvirtintus Biržų rajono savivaldybės tarybos 2010 m. balandžio 29 d. sprendimu Nr. T-111 „Dėl Biržų rajono savivaldybės parkuose ir skveruose esančių želdinių tvarkymo projekto patvirtinimo“, Biržų rajono savivaldybės tarybos 1998 m. balandžio 10 d. sprendimu Nr. 34 „Dėl paplūdimių (pliažų), parkų ir skverų“

(papildymas 1999 m. gegužės 18 d. Nr. 26, pakeitimas 2008 m. birželio 30 d. Nr. T-171) ir (pastebėjimas 19 psl.).

11. Parkų ir skverų želdinių apskaitą tvarkyti teisės aktų nustatyta tvarka (pastebėjimas 20 psl.).

12. Atlikus didelės vertės kapitalinio remonto ir renovacijų darbus, peržiūrėti ir patikslinti pastatų naudingo tarnavimo laiką (pastebėjimas 21 psl.).

13. Peržiūrėti darbo sutartis dėl mokyklų ir gimnazijų direktorių papildomo darbo (pareigų). Nesudaryti su mokyklų vadovais naujų darbo sutarčių dėl papildomo darbo (pastebėjimas 22 psl.).

14. Įpareigoti įstaigų vadovus, kad buhalterinė apskaita įstaigose būtų vedama buhalterinės apskaitos programa (pastebėjimas 23 psl.).

15. Parengti naujas Biržų rajono savivaldybės administracijos finansų kontrolės taisykles (pastebėjimas 23 psl.).

16. Parengti Savivaldybės ir Nacionalinės žemės tarnybos prie ŽŪM sutartį dėl NŽT sudarytų valstybinės žemės nuomos sutarčių duomenų teikimo tvarkos (pastebėjimas 10 psl.).

Dėkoju Savivaldybės administracijos Buhalterinės apskaitos ir Biudžeto skyrių darbuotojams, Savivaldybės biudžetinių įstaigų vadovams ir buhalteriams už geranorišką bendradarbiavimą Kontrolės ir audito tarnybai atliekant Savivaldybės 2015 m. finansinį (teisėtumo) auditą.

Vyriausioji patarėja,
atliekanti Savivaldybės kontrolierius funkcijas

Žaneta Eriksonienė

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Eil. Nr.	Rekomendacija	Priimti veiksmai / Priemonės / Komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas
1	2	3	4
1.	Teikti Savivaldybės tarybai išklausti bei patvirtinti Savivaldybės veiklos strateginio plano įgyvendinimo metines ataskaitas, numatyti ataskaitų pateikimo terminus		
2.	Teikti Biržų rajono savivaldybės tarybai tikslinti Savivaldybės strateginį veiklos planą		
3.	Užtikrinti ekonomišką paskolų naudojimą ir rengiamų ataskaitų dėl skolinių įsipareigojimų teisingumą		
4.	Užtikrinti, kad Savivaldybės biudžetinės įstaigos teikiamų paslaugų pajamų planą tikslintų pagal tiesiogines įplaukas		
5.	Vesti žemės nuomos mokesčio beviltiškų skolų apskaitą		
6.	Savivaldybės paskolas planuoti ir naudoti, tik Tarybos sprendimu patvirtintiems projektams vykdyti		
7.	Vykdyti VSS subjektų stebėseną dėl laiku duomenų pateikimo į VSAKIS		
8.	Sutvarkyti kelių ir gatvių apskaitą teisės aktų nustatyta tvarka		
9.	Parengti Vabalninko miesto gatvių sąrašą. Spręsti klausimą dėl kelių teisinės registracijos		
10.	Suderinti ir patikslinti Biržų miesto ir rajono parkų ir skverų sąrašus		
11.	Parkų ir skverų želdinių apskaitą tvarkyti teisės aktų nustatyta tvarka		
12.	Atlikus didelės vertės kapitalinio remonto ir renovacijų darbus, peržiūrėti ir patikslinti pastatų naudingo tarnavimo laiką		
13.	Peržiūrėti darbo sutartis dėl mokyklų ir gimnazijų direktorių papildomo darbo (pareigų). Nesudaryti su mokyklų vadovais naujų darbo sutarčių dėl papildomo darbo		
14.	Įpareigoti įstaigų vadovus, kad buhalterinė apskaita įstaigose būtų vedama buhalterinės apskaitos programa		

15.	Parengti naujas Biržų rajono savivaldybės administracijos finansų kontrolės taisykles		
16.	Parengti Savivaldybės ir Nacionalinės žemės tarnybos prie ŽŪM sutartį dėl NŽT sudarytų valstybinės žemės nuomos sutarčių duomenų teikimo tvarkos (pastebėjimas 10 psl.)		

Plano sudarymo paaiškinimas:

1-2 lentelės stulpelius užpildė Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos darbuotojai, atlikę auditą;

3-4 lenteles stulpelius užpildė subjekto, kuriam pateikta rekomendacija, atsakingas atstovas.